ZNANSTVENO-RAZISKOVALNO TUTORSTVO 2026-2027

1. PROF. DR. MITJA DEČMAN

Naziv teme	**DIGITALNI RAZKORAK V SLOVENIJI: KDO ZAOSTAJA, ZAKAJ IN KAKO GA ZMANJŠATI? ANALIZA DIGITALNIH KOMPETENC PREBIVALSTVA V PRIMERJAVI Z DRŽAVAMI EU**
Opis teme	Digitalne kompetence prebivalstva so eden ključnih pogojev za uspešno digitalno preobrazbo družbe, gospodarstva in javne uprave. Čeprav ima Slovenija dobro razvito digitalno infrastrukturo in nadpovprečno uporabo digitalnih javnih storitev, Evropska komisija ugotavlja, da država še vedno zaostaja na področju osnovnih digitalnih kompetenc ter opozarja, da sedanji ukrepi morda ne bodo zadostovali za odpravo vrzeli. Raziskava bo iskala odgovor na vprašanje, zakaj Slovenija na področju digitalnih kompetenc zaostaja in katere skupine prebivalstva najbolj prispevajo k temu zaostanku. Analiza ne bo omejena zgolj na razlikovanje med mlajšimi in starejšimi, temveč bo proučevala razlike glede na izobrazbo, zaposlitveni status, poklic, dohodek, spol, tip gospodinjstva, stopnjo urbanizacije ter druge razpoložljive socialno-ekonomske značilnosti. Študenti bodo predvsem uporabljali podatke Eurostata, zlasti podatkovno zbirko Individuals' level of digital skills (isoc_sk_dskl_i21), ter po potrebi podatke OECD, SURS in drugih evropskih ter mednarodnih podatkovnih virov. Eurostatov kazalnik digitalnih spretnosti meri pet dimenzij: informacijsko in podatkovno pismenost, komuniciranje in sodelovanje, ustvarjanje digitalnih vsebin, varnost ter reševanje problemov.

	Izhodišče bo primerjava Slovenije s povprečjem EU ter z izbranimi državami z visoko in nizko ravnjo digitalnih kompetenc. Posebna pozornost bo namenjena iskanju držav, ki so po določenih strukturnih značilnostih primerljive Sloveniji, vendar dosegajo boljše rezultate. V EU je imelo leta 2025 vsaj osnovne digitalne spretnosti približno 60 % prebivalcev, starih 16 do 74 let, medtem ko je evropski cilj za leto 2030 najmanj 80 %. Razlike med državami in socialno-ekonomskimi skupinami ostajajo velike. Študenti se bodo ob konkretnem raziskovalnem problemu naučili pridobivanja, povezovanja, čiščenja in urejanja podatkov ter osnov deskriptivne in inferenčne statistične analize. Glede na raven študija bodo lahko uporabljene korelacijske analize, analiza razlik med skupinami, regresijski modeli, analiza časovnih trendov in metode razvrščanja držav v skupine. Statistični rezultati bodo povezani z raziskovanjem širšega družbenega, izobraževalnega, ekonomskega in institucionalnega ozadja digitalne pismenosti. Posebej zanimivo izhodišče predstavlja izobrazba: na ravni EU je bila leta 2023 razlika v deležu ljudi z vsaj osnovnimi digitalnimi spretnostmi med visoko izobraženimi in osebami z nizko oziroma brez formalne izobrazbe kar 46 odstotnih točk. Končni cilj raziskave bo na podatkih temelječa presoja, katere skupine prebivalstva bi morale biti prednostno naslovljene z ukrepi slovenske digitalne politike ter kateri dejavniki njihovega digitalnega zaostanka so potencialno obvladljivi z javnimi politikami. Rezultati bodo umeščeni v cilje strategije Digitalna Slovenija 2030, predvsem na področju digitalnih kompetenc in vključenosti, ter uporabljeni za kritično presojo ustreznosti predvidenih ukrepov aktualnih akcijskih načrtov. Strategija izrecno določa merljive kazalnike za zmanjševanje razvojnih vrzeli, med njimi na področju digitalnih kompetenc in vključenosti.

Program in stopnja študija	Raziskovanje je namenjeno dodiplomskim in podiplomskim študentom Fakultete za upravo. Od študentov se ne pričakuje predhodno poglobljeno znanje statistike. Potrebne metode statistične analize, obdelave podatkov in njihove interpretacije bodo spoznavali ob delu na konkretnem raziskovalnem problemu. Pri dodiplomskih študentih bo poudarek predvsem na zbiranju in urejanju podatkov, operacionalizaciji kazalnikov, deskriptivni analizi, primerjavah med državami in skupinami ter interpretaciji rezultatov. Pri magistrskih študentih bo mogoče raziskavo nadgraditi z zahtevnejšimi multivariatnimi metodami, oblikovanjem in preverjanjem raziskovalnih hipotez ter podrobnejšo analizo vpliva javnih politik. Možnost nadaljevanja v diplomsko ali magistrsko delo Tema je posebej zasnovana kot izhodišče za nadaljnjo pripravo diplomskega oziroma magistrskega dela. Posamezen študent lahko v zaključnem delu poglobi en segment skupne raziskave, na primer: • vpliv izobrazbe in vseživljenjskega učenja na digitalne kompetence; • digitalni razkorak glede na zaposlitveni status in položaj na trgu dela; • digitalne kompetence starejših, vendar ob hkratnem upoštevanju izobrazbe, dohodka in drugih dejavnikov;

	• razlike med spoloma in njihov preplet s starostjo ter izobrazbo; • vpliv urbanizacije oziroma regionalnega okolja; • povezanost digitalnih kompetenc z uporabo digitalnih javnih storitev; • primerjalno analizo Slovenije z eno ali več uspešnejšimi državami EU; • identifikacijo skupin prebivalstva z največjim tveganjem digitalne izključenosti; • analizo uspešnosti ukrepov Digitalne Slovenije 2030 in njenih akcijskih načrtov.
Opombe	Raziskovanje bo izrazito podatkovno in problemsko usmerjeno. Študenti ne bodo samo povzemali že objavljenih kazalnikov, ampak bodo iz različnih podatkovnih virov oblikovali raziskovalno podatkovno zbirko, postavljali hipoteze, statistično preverjali povezave ter rezultate razlagali v širšem družbenem in javnopolitičnem kontekstu. Osrednji vir bo Eurostat, podatke pa bo mogoče dopolnjevati s podatki OECD (zlasti PIAAC in podatki o izobraževanju in spretnostih), SURS ter drugimi relevantnimi evropskimi in nacionalnimi viri. OECD-jeva raziskava PIAAC je tu posebej zanimiva, ker omogoča drugačen pogled na spretnosti odraslih in je lahko dopolnilo Eurostatovemu indikatorju digitalnih spretnosti. Raziskava bo neposredno povezana z aktualnim oblikovanjem in izvajanjem slovenske politike digitalne preobrazbe. Pri tem bo pomembno razlikovati med strategijo, načrtovanimi ukrepi in empirično zaznanimi dejavniki digitalnega razkoraka.

2. PROF. DR. ALEKSANDER ARISTOVNIK

Naziv teme	**UVAJANJE UMETNE INTELIGENCE V JAVNI UPRAVI: VPLIVI NA IZBRANE EKONOMSKE IN FINANČNE VIDIKE DELOVANJA JAVNE UPRAVE IN DRUŽBE V SLOVENIJI**
Opis teme	Raziskava celovito preučuje učinke uvajanja umetne inteligence v slovenski javni upravi na produktivnost, kakovost storitev in javne finance ter širši vpliv na družbo, s poudarkom na izbranih segmentih in področjih javnega sektorja. Upošteva strateške usmeritve, organizacijske zmožnosti, evropski regulativni okvir, proračunske omejitve in razvoj kadrovskih kompetenc ter preučuje različne rabe umetne inteligence, kot so avtomatizacija rutinskih opravil, odločitvena podpora, napovedna analitika in generativna orodja v storitvah za državljane. Operacionalizacija temelji na anketnih sklopih o sociodemografskih in organizacijskih značilnostih, izpostavljenosti in pogostosti uporabe, vzorcih in nameri uporabe, zaznani koristnosti in učinkih na delovno uspešnost, učenju in interakciji, etiki in zaskrbljenostih, socialnih in kontekstualnih pogojih, organizacijski in individualni pripravljenosti, prilagodljivosti in odpornosti, izkušnji pri delu ter rezultatih uporabe, vključno z vidiki vključevanja državljanov, transparentnosti, odgovornosti in skladnosti s pravom. Temeljni cilj je z metodami deskripcije, komparacije in kompilacije ter s kvalitativnimi in kvantitativnimi analizami oceniti ekonomske in finančne posledice uvajanja umetne inteligence, vključno s stroškovno koristnimi razmerji, prihranki, investicijami, skupnimi stroški lastništva in fiskalnimi učinki, ob hkratni presoji tveganj, kot so pristranskosti, varstvo podatkov in kibernetska varnost, ter zahtev glede upravljanja in etike. Analiza bo vključila mednarodno primerjavo in zagotovila utemeljena priporočila za

	učinkovito, odgovorno in trajnostno uporabo umetne inteligence v javni upravi.
Program in stopnja študija	Univerzitetni študijski program Upravljanje javnega sektorja 1. stopnja Magistrski študijski program Uprava 2. stopnja Skupni magistrski študijski program Management v upravi 2. stopnja
Opombe	Za več informacij se obrnite na: aleksander.aristovnik@fu.uni-lj.si

Naziv teme	**UPORABA GENERATIVNE UMETNE INTELIGENCE MED ŠTUDENTI V SLOVENIJI**
Opis teme	Temeljni cilj predlagane raziskovalne teme je z metodami deskripcije, komparacije in kompilacije ter s kvalitativnimi in kvantitativnimi analizami preučiti razširjenost, načine in učinke uporabe generativne umetne inteligence med študenti visokošolskih institucij v Sloveniji. Poseben poudarek bo na vplivih na študijsko uspešnost, kakovost učnih izidov, razvoj digitalnih in raziskovalnih kompetenc, akademsko integriteto, etične dileme, dobrobit študentov ter na spremembe v pedagoških pristopih in podpornih storitvah. Analiza bo lahko usmerjena na izbrane segmente visokošolskega prostora, na primer različne študijske ravni in področja, ter na institucionalne politike in prakse, ki oblikujejo uporabo teh orodij. Pričakovani rezultat so ocene akademskih, organizacijskih in širših družbenih učinkov uporabe generativne umetne inteligence med študenti v Sloveniji, skupaj z mednarodno primerjavo, kar bo zagotovilo podlago za priporočila za odgovorno, učinkovito in trajnostno rabo v visokošolskem okolju.
Program in stopnja študija	Univerzitetni študijski program Upravljanje javnega sektorja 1. stopnja

	Visokošolski strokovni študijski program Uprava 1. stopnja Magistrski študijski program Uprava 2. stopnja Skupni magistrski študijski program Management v upravi 2. stopnja
Opombe	Za več informacij se obrnite na: aleksander.aristovnik@fu.uni-lj.si

3. DOC. DR. DAMIJANA KERŽIČ

Naziv teme	**AI PISMENOST MED ŠTUDENTI FAKULTETE ZA UPRAVO: POVEZANOST MED AI PISMENOSTJO IN ODNOSOM DO UPORABE GENERATIVNE UMETNE INTELIGENCE**
Opis teme	V teoretičnem delu se bo raziskal pojem pismenosti (informacijske, računalniške, digitalne) s poudarkom na pismenosti na področju umetne inteligence (AI pismenost). Empirični del se bo osredotočil na AI pismenost med študenti, merjeno z anketnim vprašalnikom. Namen raziskave je ugotoviti raven AI pismenosti med študenti Fakultete za upravo in raziskati morebitno povezanost AI pismenosti s pogostostjo ter namenom uporabe generativnih orodij (npr. ChatGPT, Copilot, Gemini). Raziskovalna vprašanja, na katera se bo odgovorilo, so: 1. Kakšna je raven AI pismenosti med študenti Fakultete za upravo? 2. Katere dimenzije AI pismenosti so pri študentih najmočneje in najšibkeje razvite? 3. Ali obstaja povezava med pogostostjo uporabe generativne AI in AI pismenostjo?

	Statistična analiza podatkov bo obsegala opisno statistiko, Cronbachov koeficient alfa za preverjanje zanesljivosti in analizo povezanosti z uporabo ustreznih bivariatnih in multivariatnih metod.
Program in stopnja študija	Univerzitetni študijski program 1. stopnja. Magistrski študijski program 2. stopnja
Opombe	Tema se lahko nadaljuje v diplomsko oz. magistrsko delo.